

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[В Україну повернули 14 історичних артефактів, викрадених росіянами із окупованих територій. – Андрій Стець](#)

[В Україні створили віртуальний музей викраденого росіянами мистецтва. – Юлія Поліковська](#)

[Викрадені з Херсонського художнього музею картини стали темою модних хусток](#)

[Куди податись: Ars Electronica, рефлексії \(пост\)воєнного стану, proMOTION кіно, психічне здоров'я \(та більше\). – Іван Скорина](#)

[Фундація Зеленської розпочинає проєкт відбудови центру дитячої та юнацької творчості у Бородянці](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Уряд обговорив питання доступу до телерадіомовлення та інтернету на прифронтових та деокупованих територіях і комплекс заходів з протидії російській дезінформації](#)

[«Сварка» між секретарем РНБО і Арестовичем актуалізує тему росіянізації українського медіапростору. – Тетяна Трощинська](#)

[«Заохочення писати ще більше непотребу». Медійники – про запрошення на зустріч із президентом анонімних телеграм-каналів разом із журналістами](#)

[Тиждень медіаграмотності в Україні: бути в тренді. – Юлія Поліковська](#)

[Центр стратегічних комунікацій та інформбезпеки запустив бот для боротьби з російськими фейками. – Валерія Буняк](#)

[«Вся увага – Ізраїлю» та паризький імам, «вдячний за допомогу України бойовикам ХАМАСу», – останні фейки розпропаганди](#)

Медіа

[Німецький суспільний мовник ARD відкрив в Україні своє представництво. – Ольга Чорна](#)

Мовні питання

[Із січня 2024 року українські телеканали будуть зобов'язані забезпечити 90% ефірного часу державною мовою, – Офіс мовного омбудсмена](#)

У 28 українських університетах працюють студентські мовні омбудсмани. – Валерія Буняк

Благодійність. Меценатство

Видавництво «Твоя підпільна гуманітарка» збирає мільйон гривень на потреби Збройних сил

Фантастика – не про майбутнє, а про наш час: Макс Кідрук про культуру скасування, книжки й ChatGPT. – Олександр Марченко

Театр

«Зелені коридори»: гламур та епатаж у виставі про війну. – Мар'яна Матвейчук

У Києві презентували антологію українських актуальних п'єс «Неназвана війна»

Хореографічне мистецтво

Український театр танцю «Життя» представив відео «Після грози» до свого 37-го дня народження. – «Укрінформ»

«Ви не можете вбити танець»: історія трупи United Ukrainian Ballet, про яку знімуть документальний фільм. – Альона Шилова

Музика

«Псалми війни» Євгена Станковича у Львівській опері. – Tetiana Novytska

«Низенький, товстенький і спітнів»: слухаємо релізи третього тижня жовтня. – Яна Ільків

Нова українська музика: Кажанна, «Жадан і Собаки», Disappeared Completely та інші. – Андрій Стахів

Cape Cod став першим українським учасником кампанії Cold Times від Apple Music, для якої створив діджей-мікс. – Дарія Подвишенна

Візуальні мистецтва

CUTOUT COLLAGE FESTIVAL: У Києві триває фестиваль сучасного колажу. – Мар'я Гриневич

Виставки українських митців відкриваються у Бельгії та США. – Юлія Кузьменко

У Києві презентували заключний етап виставки «Qalqan/Щит». – Владислава Присяжнюк, Олександра Гресь

Кіномистецтво. Кінопрокат

26 стрічок та понад 8500 відвідувань: цьогорічний Київський тиждень критики у цифрах і фото. – Анастасія Ампілогова

Вісім рефлексій тривоги та тривожності: гід кінофестивалем «Молодість». – Кромф Ігор

Експерименти з самотністю та безжальна сатира. На кінофестивалі «Молодість» показали перші фільми з позаконкурсних програм. – Дмитро Десятерик

Іван Сауткін: «Я робив цей фільм, щоб розвіяти міфи про Донбас і пасивність українців». – Алекс Малишенко

Жінка сиділа біля вікна й рахувала танки: режисер про ідею фільму «Поема для маленьких людей». – Антон Григоров

Про людей і війну: в Карпатах пройде кінофестиваль «Сад пам'яті»

Український фільм вперше в історії відкриє найбільший фестиваль документального кіно в Амстердамі

Від претендента на «Оскар» до нового фільму Віма Вендерса: у листопаді відбудеться 29-й фестиваль «Нове німецьке кіно». – Анастасія Ампілогова

Українську стрічку «20 днів в Маріуполі» номінували в конкурсі документальних фільмів США. – Марина Конопльова

«Таким мене зробила війна»: Суспільне презентувало документальний фільм про адаптацію військового до мирного життя. – Оксана Наумова

У кінопрокаті Південної Кореї з'явилася українська «Мавка»

Фільм «Довбуш» Олеся Саніна вийшов у національному онлайн-кінотеатрі

Творці документального фільму «Гра в сліпоту» запрошують на передпрем'єрний показ. – Марина Конопльова

Нова дата: фільм «Генделик» вийде в прокат 16 листопада

У Києві знімають короткометражку «Солдатик» про війну, скалічені душі та духовний зв'язок між рідними людьми. – Віталій Баранник

Нема нічого, а він живе. Дебютний фільм Ольги Семак «Деміург» – чудовий зразок нової хвилі поетичного кіно. – Дмитро Десятерик

Антоніо Лукіч запустив YouTube-канал про кіно. – Юлія Кузьменко

Література. Книговидавання

Секрети витривалості – у крихкості існування: як Україна утримує увагу на Франкфуртському книжковому ярмарку. – Марія Кабацій

Катерина Калитко у Франкфурті: Наше говоріння є великим актом любові одне до одного

Український стенд у Франкфурті відвідав консул США Норман Тетчер Шарпф. – Юлія Кузьменко, Поліна Горлач

[TRANSLATORIUM – чому після мовчання шукаємо слова. – Марія Горбач](#)

[Празький книжковий ярмарок продовжує професійну програму для фахівців книжкової галузі](#)

Музейна справа

[У Музеї війни відкрилася виставка ворожих дронів, які вразила українська ППО](#)

[Як українські картини потрапили в музей Штутгарта: кураторка виставки «From 1914 till Ukraine» про співпрацю. – Поліна Горлач](#)

Охорона культурної спадщини

[Фахівці шукають найкращі рішення для реставрації двох храмів Львівщини зі спадщини ЮНЕСКО](#)

[Археологи підняли з дна 7-ми метровий дубовий човен-довбанку, якому тисяча років \(ВІДЕО\). – Марина Конопльова](#)

[Дрогобицька сіль може потрапити до переліку нематеріальної культурної спадщини України](#)

[У музеї на Хмельниччині створили інтерактивну експозицію місцевих фольклорних пісень](#)

[У Запорізькому обласному краєзнавчому музеї виявлено нестачу понад 3,5 тисяч артефактів. – Анастасія Губіна](#)

[На Житомирщині поліція вивчає обставини підпалу історичної пам'ятки](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Врятували 1100 книжок у мішках для зерна. Ця бібліотека на Сумщині пережила окупацію і знову працює. – Олеся Богдан](#)

[Чому під час війни важливо читати: книга – засіб боротьби проти ракет та ворожого ІПСО. – Віктор Круглов](#)

Релігія

[«Підпорядкування московському патріархату не є частиною православного віровчення» – Єленський про законопроект № 8371. – «Радіо Свобода»](#)

[Данілов пояснив механізм заборони пов'язаних з РПЦ організацій. – «Укрінформ»](#)

[Євстратій \(Зоря\): Канонічний обов'язок громад УПЦ МП – долучитися до ПЦУ](#)

[На УПЦ МП чекатиме процес маргіналізації, – отець Андрій Пінчук](#)

[Патріарх кирил просить усіх світових релігійних лідерів, ООН та ОБСЄ перешкодити забороні УПЦ МП. – «Благовіст»](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[Павла Грода переобрали президентом Світового конгресу українців](#)

[Обрано нову очільницю Світової федерації українських жіночих організацій](#)

Міжнародне співробітництво

[У Берліні проходить «Культурний вікенд HURTOM»](#)

Підтримка України у світі

[Картини та альбом із репродукціями полотен про Україну показали у Швеції](#)

[Творці всесвітньо відомої Marvel's Spider-Man 2 додали у гру український район. – Ярослава Прадід](#)

[Сергій Жадан і Христина Соловій представили спільний кліп «Серце». У храмі, де його зняли, тепер вимагають видалити відео. – Анастасія Ампілогова](#)

[У львівській церкві через скандал із кліпом Жадана та Соловій скасували всі заходи](#)

[Жадан і Соловій прокоментували скандальний кліп, який зняли у львівському храмі. – Varta1](#)

Загальні питання

В Україну повернули 14 історичних артефактів, викрадених росіянами із окупованих територій. – Андрій Стець

Культурні цінності, які були раніше викрадені російськими загарбниками з тимчасово окупованих територій, повернули в Україну. Загалом мова йде про 14 артефактів, які намагалися незаконно ввезти на територію США, інформує Міністерство культури та інформаційної політики. «Це древня зброя від часів енеоліту до середньовіччя. Міністерством ухвалено рішення передати на тимчасове зберігання 14 артефактів Національному заповіднику „Києво-Печерська лавра”, а потім МКІП визначить місце їхнього експонування», – зазначив т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Р. Карандеєв. Повідомляється, що артефакти можуть бути з викрадених музейних колекцій, або це предмети так званої «чорної» археології. Предмети археології передала американська сторона Посольству України в США, потім – в Україну. Крім того, починаючи з минулого року американська сторона затримала понад 20 відправлень з предметами археології. Вони можуть походити з території України та незаконно ввозилися на територію США. Докладніше:

https://zaxid.net/v_ukrayinu_povernuli_14_istorichnih_artefaktiv_vikradenih_rosiyanami_iz_okupovanih_teritoriy_n1572996

В Україні створили віртуальний музей викраденого росіянами мистецтва. – Юлія Поліковська

В Україні створили віртуальний музей, де представляють цифрові копії мистецьких творів, викрадених, знищених чи зниклих унаслідок російського вторгнення в Україну. Про це розповів представник агенції креативних комунікацій Linza agency, яка втілила проєкт, Л. Якимчук. Зараз на сайті проєкту можна ознайомитися з експонатами маріупольського музею Куїнджі, які російські окупанти викрали після захоплення міста. Це, зокрема, оригінали ескізів А. Куїнджі, картини І. Айвазовського та М. Дубовського. На платформі можна дізнатися про історію витворів та цінність кожного з них. «Це не лише архів, у якому ми хочемо задокументувати злочини проти Українського народу, але й проєкт, який, я сподіваюся, допоможе повернути украдене на батьківщину та притягне росію до відповідальності», – зазначив Якимчук. Далі команда планує створювати нові «зали» з експонатами музеїв Сумщини, Донеччини, Луганщини, Миколаївщини, Херсонщини, Київщини, Запоріжжя, Криму та Харківщини, і шукає для цього партнерів. 27 жовтня відбудеться перша онлайн-екскурсія Музеєм викраденого мистецтва, яку проведе культурологиня та артдиректорка Linza agency О. Зенченко. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/33279/2023-10-23-v-ukraini-stvoryly-virtualnyy-muzey-vykradenogo-rosiyanamy-mystetstva/>

Викрадені з Херсонського художнього музею картини стали темою модних хусток

Український бренд хусток та одягу випустив благодійну колекцію «Викрадене мистецтво». На хустках зображені в тому числі роботи митців, які викрали російські окупанти з художнього музею у Херсоні. Таким чином бренд

привертає увагу до злочинів РФ у культурі. Про це у Facebook повідомив Херсонський художній музей. Докладніше:

<https://suspilne.media/598261-vikradeni-z-hersonskogo-hudoznogo-muzeu-kartini-stali-temou-modnih-hustok/>

Куди податись: Ars Electronica, рефлексії (пост)воєнного стану, proMOTION кіно, психічне здоров'я (та більше). – Іван Скорина

Йдеться про гранти, стипендії, резиденції, навчання. Це: мінігранти «Культурні понеділки», Cooperation Camp 2023, гранти на персональні проєкти у сфері культури та креативних індустрій та багато ін. Докладніше:

<https://artslooker.com/where-to-apply-ars-electronica-post-war-reflections-cinema-promotion-mental-health-and-more/>

Фундація Зеленської розпочинає проєкт відбудови центру дитячої та юнацької творчості у Бородянці

Фундація Олени Зеленської розпочинає проєкт відбудови центру дитячої та юнацької творчості у Бородянці, на місці зруйнованого закладу буде зведено новий творчо-спортивний хаб. На відновлення об'єкта Фундація першочергово спрямує 1 мільйон доларів. Це внесок канадського фонду родини Темертеїв, які з початку повномасштабної війни підтримують проєкти Фундації. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3776577-fundacia-zelenskoj-rozpocinae-proekt-vidbudovi-centru-ditacoi-ta-unackoi-tvorcosti-u-borodanci.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Уряд обговорив питання доступу до телерадіомовлення та інтернету на прифронтових та деокупованих територіях і комплекс заходів з протидії російській дезінформації

Кабмін провів нараду щодо забезпечення доступу до телерадіомовлення та інтернету в Україні, на якій окрему увагу приділили прифронтовим та деокупованим територіям. Також було обговорено заходи оперативного налагодження сигналу там, де він відсутній, та забезпечення віддалених громад інтернетом, зокрема, «старлінками». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218366/2023-10-20-uryad-obgovoryv-pytannya-dostupu-do-teleradiomovlennya-ta-internetu-na-pryfrontovykh-ta-deokupovanykh-terytoriyakh-i-kompleks-zakhodiv-z-protydii-rosiyskiy-dezinformatsii/>

«Сварка» між секретарем РНБО і Арестовичем актуалізує тему росіянізації українського медіапростору. – Тетяна Трощинська

«Ця „сварка” між секретарем РНБО і паном А. щодо того, що росія намагається сформувати нову агентурну мережу в Україні за допомогою псевдоекспертів та „акторів-розвідників”, для мене актуалізує тему росіянізації українського медіапростору. Бо ми ж бачимо, як після першого шоку від широкомасштабного все більше і більше відгризає і відгризає собі нові його шматки, нарощує і нарощує аудиторію. Є ціла купа відомих вам досліджень, які підтверджують це. Можу нагадати хоча б про те, що майже 1,5 млрд з 4,4 млрд з усьо-

го масиву переглядів ютубівських експертів (35%) – це росіяни, хороші і різні (дослідження „Текстів”). Є лідерські в цьому сенсі канали, де росіян у ролі експертів значно більше. Але з росіянами носяться не лише різноманітні фабрики новин. Телеканали, присутні в єдиному телемарафоні, теж люблять російських експертів. Бачила також дані, що кожен п'ятий спікер російськомовного іномовлення FreeДом – росіянин, і там також немало експертів з колишнього спільного простору „язика межнаціонального общенія” з колишнього сср. Я не можу зрозуміти: якщо ви хочете працювати на аудиторію русскоязычного пространства, то навіщо ви знову тягнете це пространство сюди? Хоча основну аргументацію, чому, я можу вам і спросоння переказати. Що такі алгоритми ютуба і вони дуже люблять росіян; що „нас слухає Казахстан або рускіє немци”; що ці „експерти” – це колишні однокласники/однокурсники/учні/вчителі путіна, які мають якісь джерела „упутіна” чи інсайди „відпутіна”; що ютубам треба за щось жити, а це збирає великі аудиторії; що українські експерт(к)и не такі популярні, хто буде їх дивитися, ну і т.д. Усі ці аргументи – гидота. Я розумію українських блогерів і блогерок, яким вистачає сили говорити з „Казахстаном” чи „русскімі немцями” російською, робити для них спеціальний окремий контент, але це українські блогери і блогерки, з українською позицією, які цю позицію російській і російськомовній аудиторії і доносять. А от засилля на ютуб-каналах українських телеканалів та інших медіа цих усіх почесних випускників шкіл ктб сср, служилих і бивалих аналітиків-конспірологів загрозливе тим, що вони говорять з українською аудиторією. Вони нас вчать, як жити, як оцінювати дії армії чи влади (якої вже є, але нашої), які реформи робити, яку корупцію бороти тощо. Нас, а не росіян. От у чому загроза... Це нормалізує уявлення аудиторії, що російська „експертиза” є природною частиною інформпростору України. Такими стараннями за рік–два він знову може стати єдиним медіапространством...». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218397/2023-10-22-svarka-mizh-sekretarem-rnbo-i-arestovychem-aktualizuie-temu-rosiyanizatsii-ukrainskogo-mediaprostoru/>

«Заохочення писати ще більше непотребу». Медійники – про запрошення на зустріч із президентом анонімних телеграм-каналів разом із журналістами

16 жовтня на зустріч офрекорд із президентом Зеленським поряд із професійними, з прозорою власністю медіа було також запрошено представників анонімного телеграм-каналу «Труха». Цей телеграм-канал не раз було помічено у поширенні неперевіреної інформації та має непрозору власність. Після того, як кілька професійних журналістів висловилися з критикою такого кроку Офісу президента, в анонімних телеграм-каналах, наближених до влади, прокотилася хвиля цькування цих журналістів. Х. Коціра, головна редакторка «hromadske.ua»; Л. Панкратова, медіаюристка, виконавча директорка Інституту розвитку регіональної преси; А. Юрченко, журналістка-розслідувачка, ведуча «Бігус.інфо»; О. Довженко, голова Незалежної медіа ради, медіаексперт і журналіст; Я. Юрчишин, виконавчий директор «Трансперенсі Інтернешнл Україна» у 2016–2018 роках, нині – народний депутат; К. Коберник, шефредакторка ви-

дання «Бабель»; Ю. Банкова, головна редакторка «Liga.net»; О. Романюк, директорка Інституту масової інформації; Р. Головенко, медіаюрист громадської організації «Інститут масової інформації»; В. Мороз, консультант з цифрових технологій, eQualitie; Д. Мокрик, журналіст-розслідувач The Kyiv Independent, блогер відповідають на такі запитання: чи вважаєте ви, що запрошення представників телеграм-каналу «Труха» на зустріч президента з медіа демонструє, що влада справді толерує роботу анонімних телеграм-каналів; як у світлі цих подій ви бачите розвиток стосунків влади та медіа, боротьбу з дезінформацією та впровадження медіаграмотності; яким ви бачите в цьому контексті процес впровадження положень Закону «Про медіа», зокрема щодо регулювання державою онлайн-медіа, створення органу співрегулювання тощо. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/218403/2023-10-23-zaokhochennya-pysaty-shche-bilshe-nepotrebu-mediynyky-pro-zaproshennya-na-zustrich-iz-prezydentom-anonimnykh-telegram-kanaliv-razom-iz-zhurnalistamy/>

Тиждень медіаграмотності в Україні: бути в тренді. – Юлія Поліковська

В останній тиждень жовтня у світі вже 12-й рік поспіль проводять Глобальний тиждень медійної та інформаційної грамотності. Центральний захід – конференція ЮНЕСКО Global MIL Week 2023, яку планували провести у Йорданії 23–25 жовтня, вимушено відклали на невизначений термін через загострення війни в Ізраїлі після нападу бойовиків ХАМАС. Проте організація закликає до активного проведення заходів із розвитку медіаграмотності на національних і регіональних рівнях. В Україні під час Тижня медіаграмотності, що припадає на 23–29 жовтня, люди різного віку зможуть ознайомитися та взяти участь як в ініціативах у рамках самого Тижня, так і в тих проєктах, які стартуватимуть після його завершення та передбачатимуть подальшу участь із розширенням освітньо-культурного горизонту. Автор розповідає про те, що підготували в рамках Тижня в Україні різні організації. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/33277/2023-10-22-tyzhden-mediagramotnosti-v-ukraini-buty-v-trendi/>

Центр стратегічних комунікацій та інформбезпеки запустив бот для боротьби з російськими фейками. – Валерія Буняк

Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при МКІП запустив чатбот, який допоможе знешкоджувати ворожі фейки. На @SpravdiBot можна надсилати підозрілу інформацію, маніпуляції, ворожі фейки та інше «інформаційне сміття», яке продукує росія. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/33276/2023-10-22-tsentr-strategichnykh-komunikatsiy-ta-informbezpeky-zapustyv-bot-dlya-borotby-z-rosiyskymy-feykamy/>

«Вся увага – Ізраїлю» та паризький імам, «вдячний за допомогу України бойовикам ХАМАСу», – останні фейки розпропаганди

Центр протидії дезінформації при РНБО оприлюднив перелік дезінформаційних кампаній та фейків, які російська пропаганда розповсюджувала 16–22 жовтня. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218402/2023-10-22-vsya-uvaga-izrailyu-ta-paryzky-imam-vdyachnyy-za-dopomogu-ukrainy-boyovykam-khamasu-ostanni-feyky-rospropagandy/>

Медіа

Німецький суспільний мовник ARD відкрив в Україні своє представництво. – Ольга Чорна

Німецький суспільний мовник ARD відкрив у Києві офіс, у якому працюватимуть близько 20 людей. Його команда не лише висвітлюватиме актуальні події в Україні, а й робитиме матеріали про її культуру, історію та політичні процеси. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218356/2023-10-20-nimetskyy-suspilnyy-movnyk-ard-vidkryv-v-ukraini-svoie-predstavnytstvo/>

Мовні питання

Із січня 2024 року українські телеканали будуть зобов'язані забезпечити 90% ефірного часу державною мовою, – Офіс мовного омбудсмана

У Секретаріаті Уповноваженого із захисту державної мови наголосили, що юридично в ефірах українських телеканалів може застосовуватися і недержавна мова, однак – у певних квотах і часових проміжках. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218367/2023-10-20-iz-sichnya-2024-roku-ukrainski-telekanaly-budut-zobovyazani-zabezpechyty-90-efirnogo-chasu-derzhavnoyu-movoyu-ofis-movnogo-ombudsmana/>

У 28 українських університетах працюють студентські мовні омбудсмени. – Валерія Буняк

19 жовтня Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень провів першу онлайн-зустріч з 28 студентськими мовними омбудсманами України та обговорив питання необхідності створення Ліги мовних амбасадорів; посилення контролю за дотриманням мовного закону, забезпечення прав на навчання державною, а також створення можливостей для утвердження української мови в молодіжному середовищі. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218380/2023-10-21-u-28-ukrainskykh-universytetakh-pratsyuyut-studentski-movni-ombudsmany/>

Благодійність. Меценатство

Видавництво «Твоя підпільна гуманітарка» збирає мільйон гривень на потреби Збройних сил

Видавництво «Твоя підпільна гуманітарка» (ТПГ) розіграє позитивну підписку на книжки видавництва за донат у фонд «Повернись живим». «Уперше в новітній історії української видавничої справи ви можете стати власником усіх книжок, що будь-коли вийдуть у видавництві. Наша мета – мільйон гривень на „Повернись живим”. Як це працюватиме? 5 листопада ми оберемо випадкового переможця і ця людина отримуватиме поштою кожен книжку, яку випускатиме ТПГ. А плани в нас ого-го!», – повідомив співзасновник ТПГ, волонтер, письменник

менник Євген Лір. Щоб взяти участь у зборі, потрібно задонати від 500 гривень. Кількість донатів необмежена. Докладніше:

<https://chytomo.com/vydavnytstvo-tvoia-pidpilna-humanitarka-zbyraie-miljon-hryven-na-potreby-zbrojnykh-syl/>

Фантастика – не про майбутнє, а про наш час: Макс Кідрук про культуру скасування, книжки й ChatGPT. – Олександр Марченко

Наприкінці вересня М. Кідрук розпочав благодійний тур містами Європи. Збирають на дрони. Усі виручені кошти від продажу книг та мерчу письменник і його команда передадуть Волонтерському штабу «АНГАР». В інтерв'ю він розповідає про штучний інтелект і книжки, плани «Бородатого Тамарина» і культуру під час війни. Докладніше:

<https://suspilne.media/598913-fantastika-ne-pro-majbutne-a-pro-nas-cas-maks-kidruk-pro-kulturu-skasuvanna-knizki-j-chatgpt/>

Театр

«Зелені коридори»: гламур та епатаж у виставі про війну. – Мар'яна Матвейчук

22 і 28 жовтня в київському Театрі драматургів – повторні покази вистави «Зелені коридори» за п'єсою Н. Ворожбит у постановці О. Гладушевського. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/21/580136_zeleni_koridori_glamur_epatazh.html

У Києві презентували антологію українських актуальних п'єс «Неназвана війна»

У Національному центрі театрального мистецтва ім. Леся Курбаса відбулася презентація збірки п'єс, що осмислює війну в Україні. «„Неназвана війна” – антологія „літературного солдата”. Вона починається з ініціації у війну, потім ідуть твори, що охоплюють час до вторгнення, саме вторгнення, окупацію, вимушену еміграцію. Події описані очима людей, тварин, квітів і міст. Зрештою, автори доходять до того, що війна триває дуже довго, ми не знаємо, коли вона почалася насправді, але у нас є шанс, що ми переможемо», – зазначила співавторка книги Н. Мірошніченко. Вона додала, що концепцію книги можна узагальнити формулою: «604 день десятирічної війни, яка триває століттями». Зібрані у ній твори поєднують документальний жанр з іншими – фентезі, анімалістичним, історичним. Антологія вміщує 20 п'єс українських авторів, згрупованих у розділи «Пролог», «Напередодні», «Вторгнення», «Жіночі голоси», «Живі створіння», «Діалоги з Хароном», «Місто Марії», «Епілог». Авторами книги стали драматурги О. Миколайчук і Н. Мірошніченко, упорядкувала і написала передмову філологиня О. Бондарева. Збірка є проектом драматургічного відділу НЦТМ імені Леся Курбаса, видавництва «Світ знань» за участі Інституту театального та музичного мистецтва КиМУ і ProEnglish Theatre. Видання виникло на базі інтернет-збірки п'єс «На часі» і сценічних читань «ДрамПост». Антологія розрахована на фахову театральну і літературну спільноту, а також на широке коло читачів. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3776795-u-kievi-prezentuvali-antologiu-ukrainskih-aktualnih-pes-nenazvana-vijna.html>

Хореографічне мистецтво

Український театр танцю «Життя» представив відео «Після грози» до свого 37-го дня народження. – «Укрінформ»

Про це повідомила засновниця і керівниця ТанцТеатру «Життя» народна артистка України І. Мазур. Зокрема, вона вважає хибним твердження «мистецтво поза політикою» та додає, що його мовою вони «намагалися проговорювати усе, що допомагало б нам, українцям, долати історичні травми і здобувати віру у себе й у свій рід». «Лейтмотив нового відео: сенс життя не в тому, щоб чекати, коли закінчиться гроза. А в тому, щоб вчитися танцювати під дощем», – пояснила народна артистка. Вона додала, що відео «Після грози» – це історія про будні танцювального колективу в часи великої війни. «Лише за останні півтора року таланту та майстерності танцюристів знаного українського колективу аплодували в Німеччині, Швеції, Естонії, Польщі, Румунії, Чехії... „Життя” взяло участь у десятках благодійних заходів на підтримку ЗСУ», – йдеться у повідомленні. Докладніше:

<https://espresso.tv/ukrainskiy-teatr-tantsyu-zhittya-predstaviv-video-pislya-grozi-do-svogo-37-go-dnya-narodzhennya>

«Ви не можете вбити танець»: історія трупи United Ukrainian Ballet, про яку знімуть документальний фільм. – Альона Шилова

Американська акторка Сара Джессіка Паркер спродюсує документальний фільм про українських артистів колективу United Ukrainian Ballet. Стрічка Міріам Гуттман «Front Row» («Перший ряд») розповість про життя українських танцюристів, які виїхали через повномасштабне вторгнення росії в Україну. Автор розповідає історію трупи United Ukrainian Ballet. Докладніше:

<https://suspilne.media/598775-vi-ne-mozete-vbiti-tanec-istoria-trupi-united-ukrainian-ballet-pro-aku-znimut-dokumentalnij-film/>

Музика

«Псалми війни» Євгена Станковича у Львівській опері. – Tetiana Novytska

Початкова версія нового твору Є. Станковича має назву «Музика війни». Прем'єра цього опусу для оркестру, хору та солістів відбулася в межах щорічного «Київ Музик Фесту» у виконанні Національного академічного симфонічного оркестру України та Національної академічної капели України «Думка» під орудою В. Сіренка. Львів'яни представили власну візію цього твору: він постав у вигляді театралізованого музичного дійства, у сценічній постановці з декораціями, медіапроекцією, світловими ефектами та з дещо видозміненою порівняно з оригіналом музичною складовою. Прем'єру цього дійства здійснили хор та оркестр Львівської національної опери. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/12075>

«Низенький, товстенький і спітнів»: слухаємо релізи третього тижня жо-

втіля. – Яна Ільків

Про нові треки від українських виконавців. Докладніше:
<https://liroom.com.ua/news/songs-of-the-third-week-of-october/>

Нова українська музика: Кажанна, «Жадан і Собаки», Disappeared Completely та інші. – Андрій Стахів

Про нові релізи від вітчизняних музикантів. Докладніше:
<https://slukh.media/new-music/new-ukrainian-music-71/>

Cape Cod став першим українським учасником кампанії Cold Times від Apple Music, для якої створив діджей-мікс. – Дарія Подвиженна

Композитор і музикант М. Сікаленко (Cape Cod), став цьогорічним учасником кампанії Cold Times. Це – серія ексклюзивних діджейських міксів від Apple Music. Один із таких міксів для цієї кампанії створив Сікаленко. Добірка складається з композицій українських і закордонних виконавців. Таку кампанію Apple Music проводить щороку. Платформа обирає декількох артистів з усього світу і надає їм можливість розкрити себе та своє бачення осіннього і зимового сезонів за допомогою музики. Виконавець розповів, що мікс розпочинається твором його улюбленого класичного українського композитора В. Сильвестрова. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/cape-cod-cold-times-apple-music/>

Візуальні мистецтва

CUTOUT COLLAGE FESTIVAL: У Києві триває фестиваль сучасного колажу. – Мар'я Гриневич

Фестиваль сучасного колажу CUTOUT COLLAGE FESTIVAL KYIV-PARIS 2023 знову відкрито для відвідувачів. Цього року його розташовано на двох артмайданчиках – у Києві та Парижі. І якщо українська столиця вже приймала фестиваль 2021-го, то французька ознайомить гостей із цікавими прикладами робіт українських художників-колажистів уперше. Це молодий Фестиваль, який, як вважають його автори, переросте в постійний і масштабний. Його було відкрито 2021-го року. Тоді його авторками стали: арттерапевтка, історикія мистецтва колажу та мультидисциплінарна художниця А. Сагаль, художниця-колажистка, експериментаторка, авторка терапевтичних майстер-класів К. Сита та артменеджерка, кураторка, викладачка живопису О. Сита. Головною темою минулого фестивалю стала фраза: «Мистецтво не вічне!». Свої роботи на перший фестиваль колажу надали понад 40 художників з усієї України, а також із Польщі, Великої Британії, США, Іспанії, Португалії, Польщі та інших країн. У програмі були також лекції, воркшопи та кінопокази картин про мистецтво колажу. У 2022 році сталася вимушена пауза. Проте цьогоріч CUTOUT COLLAGE FESTIVAL повернувся з іще більшим розмахом: лише на київській локації фестивалю – у Центрі Сучасного Мистецтва М17 – представлено роботи майже 100 колажистів. Майданчиком для Фестивалю Сучасного Колажу в Парижі стала молода галерея Le Bonheur Est Dans L'Instant, заснована 2019-го як місце підтримки молодих художників, їхніх експериментів. Там роботи колажистів почали показувати з 8-го вересня. Куратор і засновник галереї Le Bonheur Est Dans

L'Instant, Ксав'є Гра зазначив, що основною думкою показу стала боротьба українського народу за свою незалежність. «Я хотів зробити свій внесок у боротьбу, запросивши українських художників поділитися своєю творчістю. Як глядачі, які перебувають в умовах миру, ми побачимо роботи, безпосередньо створені художниками, котрі перебувають в умовах війни: страждають від неї, відчують її жорстокість індивідуально і колективно», – зазначив він. Друга локація – Центр Сучасного Мистецтва М17 у Києві – відкрилася 15 вересня і буде відкрита до 29 жовтня. Виставка інтерактивна: гості можуть долучитися до створення спільного колажу, доторкнутися до зайців, погортати скетчбуки, зануритися в текстильні інсталяції тощо. Для двох майданчиків обрано одну назву цьогорічного Фестивалю – «Свобода». Куратори закликають художників і відвідувачів рефлексувати про природу свободи, її виміри та відчуття. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/cutout-collage-festival-u-kievi-trivae-festival-suchasnogo-kolazhu/>

Виставки українських митців відкриваються у Бельгії та США. – Юлія Кузьменко

У Брюсселі, столиці Бельгії, відкрито виставку «В епіцентрі бурі: модернізм в Україні 1900–1930-х років», а в Нью-Йорку, США, відкривається проєкт «State of Emergence» – сучасних українських та іноземних митців. Перша з них їздить європейськими столицями, була уже в Іспанії та Німеччині. Твори українського авангарду взято з колекцій Національного художнього музею України та Музею театрального, музичного та кіномистецтва України. Представлено роботи українських модерністів, які творили у першій третині ХХ століття. Це К. Малевич, О. Екстер, Л. Лисицький, С. Шор, М. Бойчук та інші українські авангардисти. Виставка триватиме в Королівському музеї образотворчого мистецтва Бельгії до 28 січня 2024 року. «State of Emergence» («Стан виникнення») створено в межах програми Українського інституту Visualise. Її відкрито у Нью-Йорку, діє з 20 жовтня по 10 грудня у просторі NADA East Broadway. Там представлено роботи 20 художників з України, країн Європи, Лівану, Суринаму, США та Зімбабве. Докладніше:

<https://suspilne.media/598421-vistavki-ukrainskih-mitciv-vidkrivautsa-u-belgii-ta-ssa/>

У Києві презентували заключний етап виставки «Qalqan/Щит». – Владислава Присяжнюк, Олександра Гресь

У Київській картинній галереї презентовано четвертий і заключний етап виставки «Qalqan/Щит» українського митця-кераміста Р. Скибіна. Глядачам було представлено 12 керамічних панно у вигляді захисних щитів. Керамічні щити оздоблено кримськотатарським орнаментом, який символізує відродження, самоідентифікацію, спротив несправедливості, збереження та продовження життя. Загалом було проведено 4 презентації впродовж кількох місяців, на кожній з них глядачам представляли по 4 панно. 20 жовтня був останній захід у рамках цього проєкту, на якому презентовано останні 4 щити. Докладніше:

<https://suspilne.media/599247-u-kievi-prezentuvali-zaklucnij-etap-vistavok-qalqansit/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

26 стрічок та понад 8500 відвідувань: цьогорічний Київський тиждень критики у цифрах і фото. – Анастасія Ампілогова

18 жовтня добіг завершення шостий Київський тиждень критики. Цьогоріч фестиваль, попри повномасштабне вторгнення, побив рекорд за відвідуваністю. Докладніше про подію:

<https://bit.ua/2023/10/26-strichok-ta-ponad-8500-vidviduvan-tsogorichnyj-kyivskyj-tyzhden-krytyky-u-tsyfrah-i-foto/>

Вісім рефлексій тривоги та тривожності: гід кінофестивалем «Молодість». – Кромф Ігор

У Києві проходить 52-й Міжнародний кінофестиваль «Молодість». Цьогоріч програма фестивалю надзвичайно об'ємна – понад 100 повнометражних та короткометражних фільмів, які поділено на дві програми та десять секцій. Докладніше про подію:

<https://liroom.com.ua/news/molodist-guide/>

Експерименти з самотністю та безжальна сатира. На кінофестивалі «Молодість» показали перші фільми з позаконкурсних програм. – Дмитро Десятерик

Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/218395/2023-10-22-eksperymenty-z-samotnistyu-ta-bezzhalna-satyra-na-kinofestyvali-molodist-pokazaly-pershi-filmy-z-pozakonkursnykh-program/>

Іван Сауткін: «Я робив цей фільм, щоб розвіяти міфи про Донбас і пасивність українців». – Алекс Малишенко

І. Сауткін розпочав режисерську кар'єру у 51 рік: його повнометражний дебют «Поєма для маленьких людей» змагатиметься в документальному конкурсі 52-ї «Молодості». «Поєма» розповідає про літніх людей із Седнева на Чернігівщині та з Бахмута на Донеччині. Одні пережили окупацію і на свій манер чинили опір росіянам, інші просто зараз збирають речі й залишають дім. В інтерв'ю Сауткін розповідає про те, хто такі «маленькі люди», про конкуренцію з хітом про евакуацію з України, про кінематографічну Чернігівщину та конфлікти під час роботи над «Максимом Осою». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/22/580478_ivan_sautkin_ya_robiv_tsey_film_sh_chob.html

Жінка сиділа біля вікна й рахувала танки: режисер про ідею фільму «Поєма для маленьких людей». – Антон Григоров

Документальний фільм розповідає історію «маленьких людей», які в критичний для існування України момент обрали допомагати близьким та державі. Незабаром після української прем'єри картину презентуватимуть на міжнародних фестивалях. Режисер І. Сауткін вважає, що його стрічка зможе допомогти іноземцям краще зрозуміти реалії російсько-української війни. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/vidbulasya-premyera-poema-dlya-malenkih-lyudey-rezhiser-filmu_n2416731

Про людей і війну: в Карпатах пройде кінофестиваль «Сад пам'яті»

З 27 по 29 жовтня у Карпатах, у високогірному селі Бережниця Верховинського району, пройде шостий фестиваль кіно і дерев «Сад пам'яті». У програмі – десять вітчизняних документальних стрічок про людей під час російсько-української війни. Докладніше:

<https://espresso.tv/pro-lyudey-i-viynu-v-karpatakh-proyde-kinofestival-sad-pamyati>

Український фільм вперше в історії відкриє найбільший фестиваль документального кіно в Амстердамі

Український фільм «Фото на пам'ять» режисерки О. Черних відкриє Міжнародний фестиваль документального кіно в Амстердамі. Стрічка розповідає про пошуки способів пережити втрати, яких зазнала сама режисерка, її мати та бабуся, яка залишається в окупації. «Фото на пам'ять» – робота спільного виробництва України, Франції та Німеччини. Світова прем'єра картини відбудеться 8 листопада. Докладніше:

<https://platfor.ma/ukrayinskyj-film-vpershe-v-istoriyi-vidkryye-najbilshyj-festyval-dokumentalnogo-kino-v-amsterdami/>

Від претендента на «Оскар» до нового фільму Віма Вендерса: у листопаді відбудеться 29-й фестиваль «Нове німецьке кіно». – Анастасія Ампілогова

9 листопада, на річницю падіння Берлінського муру, в київському кінотеатрі «Жовтень» розпочнеться фестиваль «Нове німецьке кіно», в межах якого покажуть чотири знакові прем'єри. Пізніше фестиваль проведуть в Одесі, Львові, Чернівцях і Харкові. Дати показів оголосять додатково. Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/vid-pretendenta-na-oskar-do-novogo-filmu-vima-vendersa-u-lystopadi-vidbudetsya-29-j-festyval-nove-nimetske-kino/>

Українську стрічку «20 днів в Маріуполі» номінували в конкурсі документальних фільмів США. – Марина Конопльова

Український фільм «20 днів в Маріуполі» М. Чернова номіновано на приз глядацьких симпатій в американському конкурсі документальних фільмів Cinema Eye Awards. Автор кіно закликав всіх проголосувати за українську стрічку. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainsku-strichku-20-dniv-v-mariupoli-nominuvaly-v-konkursi-dokumentalnykh-filmiv-ssha/>

«Таким мене зробила війна»: Суспільне презентувало документальний фільм про адаптацію військового до мирного життя. – Оксана Наумова

18 жовтня в Будинку кіно відбулася презентація документального фільму Координаційного центру мовлення національних меншин Суспільного «Таким мене зробила війна». Стрічка про те, як подолати прірву між військовим і цивільним життям та допомогти військовим адаптуватися до нових реалій. Докладніше:

<https://stv.detector.media/kontent/read/8041/2023-10-22-takym-mene-zrobyla-viyna-suspilne-prezentovalo-dokumentalnyy-film-pro-adaptatsiyu-viyskovogo-domyrnogo-zhyttya/>

У кінопрокаті Південної Кореї з'явилася українська «Мавка»

У кінотеатрах Південної Кореї з'явився український анімаційний фільм «Мавка. Лісова пісня», створений за мотивами драми-феєрії Лесі Українки. Докладніше:

<https://espresso.tv/u-kinoprokati-pivdennoi-korei-zyavilasya-ukrainska-mavka>

Фільм «Довбуш» Олесья Саніна вийшов у національному онлайн-кінотеатрі

Пригодницько-історичний екшн «Довбуш» режисера О. Саніна можна ексклюзивно переглянути у національному онлайн-кінотеатрі Sweet.TV. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/dovbush-olesia-sanina-onlain/>

Творці документального фільму «Гра в сліпоту» запрошують на передпрем'єрний показ. – Марина Конопльова

В Україні завершилися зйомки українського документального фільму «Гра в сліпоту». Усіх охочих запрошують на передпрем'єрний показ 25 жовтня у Києві. Це документальна стрічка з ігровим короткометражним доповненням, що має на меті популяризацію паралімпійського духу та історій спортсменів з інвалідністю, відновлення і зміцнення їхньої віри в себе. Над фільмом працює українсько-німецька кінокоманда на чолі з режисерами Р. Батицьким та А. Борисовою. Стрічку знято за підтримки Українського культурного фонду. Докладніше:

<https://shotam.info/tvortsi-dokumentalnoho-filmu-hra-v-slipotu-zaproshuiut-na-peredprem-iernyy-pokaz/>

Нова дата: фільм «Генделик» вийде в прокат 16 листопада

Всеукраїнський прокат ліричної комедії Т. Дударя «Генделик», знятої за мотивами оповідань О. Стоярова, почнеться 16 листопада. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-hendelyk-prokat-16-lystopada/>

У Києві знімають короткометражку «Солдатик» про війну, скалічені душі та духовний зв'язок між рідними людьми. – Віталій Баранник

Дебютна стрічка Д. Дедкова за сценарієм А. Бабіка розповість про біль і цінності, які приносить і підсвічує війна. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218049/2023-10-21-u-kyievi-znimayut-korotkometrazhku-soldatyk-pro-viynu-skalicheni-dushi-ta-dukhovnyy-zvyazok-mizh-ridnymi-lyudmy/>

Нема нічого, а він живе. Дебютний фільм Ольги Семак «Деміург» – чудовий зразок нової хвилі поетичного кіно. – Дмитро Десятерик

Відгук на стрічку про майстра-актора театру Франка, який шукає натхнення у волинському селі. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/218388/2023-10-22-nema-nichogo-a-vin-zhyve-debutnyy-film-olgy-semak-demiurg-chudovyy-zrazok-novoi-khvyli-poetychnogo-kino/>

Антоніо Лукіч запустив YouTube-канал про кіно. – Юлія Кузьменко

Український режисер і сценарист А. Лукіч запустив свій YouTube-канал «Мої думки про кіно». Перший випуск присвячено тому, як у світовому кінематографі зображують Бога та віру. Автор подкасту анонсує 92 епізоди «цікавої інформації без матюків та снобізму, але з іронією», як пише в описі каналу. Він рекомендує свої відеоесе «для зануд, абітурієнтів кінофакультету та тих, хто дивиться кіно з ноутбука». Докладніше:

<https://suspilne.media/599273-antonio-lukic-zapustiv-youtube-kanal-pro-kino/>

Література. Книговидання

Секрети витривалості – у крихкості існування: як Україна утримує увагу на Франкфуртському книжковому ярмарку. – Марія Кабацій

У Німеччині стартував 75-й Франкфуртський книжковий ярмарок. Автор розповідає, як українські автори та книговидавці утримують рівень уваги та підтримки України. І з якими новими сенсами їдуть до Франкфурта. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/10/20/257134/>

Катерина Калитко у Франкфурті: Наше говоріння є великим актом любові одне до одного

Поетка К. Калитко переконана, що українські голоси долають втому від українського порядку денного у світі. Про це вона сказала під час спільної з О. Сливинським події «Слова у війні», що відбулася на українському національному стенді в межах Франкфуртського книжкового ярмарку. Докладніше:

<https://chytomo.com/kateryna-kalytko-u-frankfurti-nashe-hovorinnia-ie-velykym-aktom-liubovi-odne-do-odnoho/>

Український стенд у Франкфурті відвідав консул США Норман Тетчер Шарпф. – Юлія Кузьменко, Поліна Горлач

Український національний стенд продовжує працювати на 75-му Франкфуртському книжковому ярмарку. Його відвідав консул США у Франкфурті-на-Майні, а також тут відбулася дискусія про Донецьку область. Докладніше:

<https://suspilne.media/598361-ukrainskij-stend-u-frankfurti-vidvidav-konsulssa-norman-tetcer-sarpf/>

TRANSLATORIUM – чому після мовчання шукаємо слова. – Марія Горбач

TRANSLATORIUM – єдиний літературно-перекладацький фестиваль в Україні. Після дворічної паузи він відновлює свою фестивальну діяльність і попри перенесення через фінансові труднощі все ж відбудеться 27–28 жовтня. Директорка TRANSLATORIUM Т. Родіонова розповідає про те, чим жив фестиваль ці два роки, які проекти й резиденції реалізовував натомість і як змінюється переклад у війну. Докладніше:

<https://chytomo.com/translatorium-chomu-pislia-movchannia-shukaitemo-slova/>

Празький книжковий ярмарок продовжує професійну програму для фахівців книжкової галузі

Празький книжковий ярмарок анонсує дводенну професійну програму для видавців та експертів книжкового ринку CEEBM Fellowship (Central and East European Book Market), що відбудеться 23–24 травня 2024 року. Організатори запрошують на програму «усіх професіоналів, які спеціалізуються на літературі та активно працюють у книжковій галузі». Програму розраховано на фахівців з книжкових ринків Центральної та Східної Європи, вона має на меті слугувати демонстрацією цих книжкових ринків. У її межах «відбудеться зустріч» німецької і східноєвропейської літератур «через їхню спадщину та шлях до взаємопроникання через концепт Центральної Європи». Заплановано презентації, дискусії та нетворкінг між учасниками. Окрім того, програма пропонує зустріч віч-на-віч з бізнес-колегами з книжкових ринків Центральної та Східної Європи. Докладніше:

<https://chytomo.com/prazkyj-knyzhkovyj-iarmarok-zapochatkovuie-profesijnu-prohramu-dlia-fakhivtsiv-knyzhkovo-haluzi/>

Музейна справа

У Музеї війни відкрилася виставка ворожих дронів, які вразила українська ППО

20 жовтня у Національному музеї історії України у Другій світовій війні відбулася презентація виставки «Загроза з неба», проєкту-застереження про небезпеку, яку несуть українцям ворожі безпілотники, націлені на сили оборони, цивільні об'єкти, зокрема критичну, економічну, соціально-культурну інфраструктуру тощо. Водночас це нагадування про необхідність допомагати українським захисникам, зокрема й для забезпечення їх новітніми засобами виявлення та ураження цілей, серед яких дедалі більшу роль відіграють БпЛА. Представлено безпілотні літальні апарати різних типів, які використовують російські агресори для розвідки та ураження наземних цілей. Частину експонатів до музею передали із Запорізького напрямку, частину отримали від Головного управління розвідки. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3776599-u-muzei-vijni-vidkrilasa-vistavka-vorozih-droniv-aki-vrazila-ukrainska-ppo.html>

Як українські картини потрапили в музей Штутгарта: кураторка виставки «From 1914 till Ukraine» про співпрацю. – Поліна Горлач

Художній музей Штутгарта (Німеччина) придбав кілька робіт українських художників, які брали участь у виставці «From 1914 till Ukraine» («Від 1914 року до України»). Це вперше роботи українських митців потрапили до колекції закладу. Співкураторка виставки та співзасновниця платформи культури пам'яті «Минуле / Майбутнє / Мистецтво» К. Семенюк розповідає, який шлях подолали роботи та чому взагалі важливо співпрацювати з європейськими інституціями. Докладніше:

<https://suspilne.media/600111-ak-ukrainski-kartini-potrapili-v-muzej-stutgarta-kurorka-vistavki-from-1914-ukraine-pro-spivpracu/>

Охорона культурної спадщини

Фахівці шукають найкращі рішення для реставрації двох храмів Львівщини зі спадщини ЮНЕСКО

У Кракові 12–14 жовтня відбулася міжнародна наукова конференція, присвячена дерев'яній сакральній архітектурі Польщі та України. Організаторами заходу були польський Інститут національної спадщини та Польський комітет ЮНЕСКО. Теми, які піднімалися на конференції, стосувалися сучасних викликів у сфері культурної спадщини (кліматичних, а також загроз під час воєн та збройних конфліктів); моніторингу стану пам'яток та виконання ремонтно-реставраційних робіт на них; заходів, спрямованих на захист дерев'яної архітектури; технологій та матеріалів реставрації пам'яток. «На території Львівщини маємо 4 із 16 дерев'яних церков Карпатського регіону, що входять до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Всі вони потребують особливої уваги та захисту», – повідомила директорка департаменту архітектури та містобудування Львівської ОДА О. Василько. Вона акцентувала, що наразі розглядаються питання реставрації церкви Святого Духа в Потеличах та церкви Собору Пресвятої Богородиці у Маткові, аби вберегти їхній автентичний вигляд від руйнувань. Для цього департамент архітектури та містобудування шукає різні можливості, в тому числі і за кордоном. Наприклад, два тижні тому, на запрошення департаменту, фахівці Національного інституту польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка» оглянули розписи та конструктивні елементи церкви в Потеличах, щоб оцінити їхній стан і запропонувати найкращі рішення для реставрації. Джерело:

https://risu.ua/fahivci-shukayut-najkrashchi-rishennya-dlya-restavracyi-dvoh-hramiv-lvivshchini-zi-spadshchini-yunesko_n143314

Археологи підняли з дна 7-ми метровий дубовий човен-довбанку, якому тисяча років (ВІДЕО). – Марина Конопльова

Археологи Національного заповідника «Хортиця» підняли з обмілілого Дніпра унікальний артефакт – семиметровий човен, вік якого може перевищувати тисячу років. Зазначається, що у минулому біля берегів Хортиці заходили подібні човни, які пов'язані з давньоруським поселенням на острові. Воно існувало з X по XIV ст. Докладніше:

<https://shotam.info/arkheolohy-pidnialy-z-dna-7-my-metrovyy-dubovyy-choven-dovbanku-iakomu-tysiachu-rokiv-video/>

Дрогобицька сіль може потрапити до переліку нематеріальної культурної спадщини України

Управління культури та розвитку туризму Дрогобицької міської ради працює над внесенням дрогобицької солі до національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України. Відповідний лист, спільно з обліковою картою, фотоматеріалами та листами згоди носіїв нематеріальної спадщини, скерували до департаменту культури Львівської ОВА. Після опрацю-

вання, отримані матеріали передадуть до Міністерства культури та інформаційної політики, при якому діє відповідна експертна рада. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/drogobitska-sil-mozhe-potrapiti-do-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchini-ukraini>

У музеї на Хмельниччині створили інтерактивну експозицію місцевих фольклорних пісень

У народному музеї села Чабанівка на Хмельниччині створили інтерактивну експозицію фольклорних пісень, розповсюджених на Бакоті. Відвідувачі музею зможуть послухати локальні пісні у виконанні місцевих колективів. Проект реалізується за підтримки Українського культурного фонду. **Довідково:** Бакота – популярна туристична локація на території Національного природного парку «Подільські Товтри». Вона утворилася внаслідок затоплення сіл під час будівництва Дністровської ГЕС. Назва локації походить від однойменного села Бакота, що свого часу було «столицею» Дністрянського Пониззя. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3777314-u-muzei-na-hmelniccini-stvorili-interaktivnu-ekspoziciu-miscevih-folklornih-pisen.html>

У Запорізькому обласному краєзнавчому музеї виявлено нестачу понад 3,5 тисяч артефактів. – Анастасія Губіна

У Запорізькому обласному краєзнавчому музеї виявлено факт розкрадання понад 3,5 тисячі артефактів. Їхня вартість оцінюється у понад три мільйони гривень. Про це 20 жовтня повідомив голова Запорізької ОВА Ю. Малашко під час брифінгу. Докладніше:

<https://suspilne.media/596319-u-zaporizkomu-oblasnomu-kraeznavcomu-muzei-viavleno-nestacu-ponad-35-tisac-artefaktiv/>

На Житомирщині поліція вивчає обставини підпалу історичної пам'ятки

Поліція Житомирщини вивчає обставини підпалу історичної пам'ятки в смт Червоне. Пожежники встановили, що там мало місце необережне поводження з вогнем. 17 жовтня загорілася пам'ятка архітектури кінця XIX століття – будинок культури на території маєтку Грохольських-Терещенків. Від історичної будівлі внаслідок пожежі залишилися лише коробка. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3776453-na-zitomirsinipoliciavivcae-obstavini-pidpalu-istoricnoi-pamatki.html>

Бібліотечна справа. Читання

Врятували 1100 книжок у мішках для зерна. Ця бібліотека на Сумщині пережила окупацію і знову працює. – Олеся Богдан

Лишилися стіни й двері, стеля – на підлозі, а книжки розкидані. Таким застала своє місце роботи у Солдатському бібліотекарка В. Ганцева, коли у центр села росіяни скинули дві авіабомби. Та жінка не розгубилася – разом з чоловіком вони склали книжки у мішки для зерна і відвезли додому на старенькому «Запорожці». За шість місяців бібліотеку відновили та туди повернулися читачі. Автор розповідає про окупацію села та про те, як це – рятувати книжки й справу своєї душі. Докладніше:

<https://shotam.info/vriatuvaly-1100-knyzhok-u-mishkakh-dlia-zerna-tsia-biblioteka-na-sumshchyni-perezhyla-okupatsiiu-i-znovu-pratsiue/>

Чому під час війни важливо читати: книга – засіб боротьби проти ракет та ворожого ІПСО. – Віктор Круглов

Генеральний директор видавництва «Ранок» зазначає: «Читання та доступ до книг відіграють вирішальну роль у формуванні нашої особистості та суспільства загалом. Вони не лише забезпечують доступ до знань, але й сприяють розвитку критичного мислення, уяви та культури». Він аргументує свою позицію. Докладніше:

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/580406_chomu_pid_chas_viyni_vazhlyvo_chitati.html

Релігія

«Підпорядкування московському патріархату не є частиною православного віровчення» – Єленський про законопроект № 8371. – «Радіо Свобода»

Рішення щодо заборони релігійних організацій, пов'язаних із рф, спрямоване не проти православ'я чи православних, а має на меті припинити вплив на українців московського патріархату, вважає голова Державної служби України з етнополітики та свободи совісті В. Єленський. «Йдеться про припинення цього впливу, про демонтаж структур московського патріархату. Та в жодному разі не йдеться про те, щоб люди, які дотепер входили в цю Церкву, не мали змоги сповідувати свою віру і гідно висловлювати свої релігійні почуття. Підпорядкування московському патріархату не є частиною православного віровчення», – переконаний Єленський. Докладніше:

https://risu.ua/pidporyadkuvannya-moskovskomu-patriarhatu-ne-ye-chastinoyu-pravoslavnogo-virovchennya--yelenskij-pro-zakonoproekt-8371_n143304

Данілов пояснив механізм заборони пов'язаних з РПЦ організацій. – «Укрінформ»

У законопроекті щодо заборони діяльності в Україні релігійних організацій, пов'язаних із державою-агресоркою, який Верховна Рада ухвалила у першому читанні, йдеться не про Церкву, а про інституцію, яка безпосередньо бере участь у війні на боці нашого ворога. На цьому наголосив Секретар РНБО О. Данілов в інтерв'ю Українському радію. «Маєте бажання спілкуватися з Богом, спілкуйтесь, скільки вам завгодно. Але розповсюджувати й насаджувати тут інституції, які працюють безпосередньо з центром у Москві – це є неприпустима річ, і з цим буде поставлена крапка. Але все відбувається в межах законодавства», – зазначив Данілов. Докладніше:

https://risu.ua/danilov-poyasniv-mehanizm-zaboroni-povyazanih-z-rpc-organizacij_n143317

Євстратій (Зоря): Канонічний обов'язок громад УПЦ МП – долучитися до ПЦУ

Остаточне прийняття закону про заборону в Україні релігійних організацій, пов'язаних із рф, спонукатиме вірян та духовенство УПЦ МП до дій та від-

повідальності, у попередньому статусі їхні громади не зможуть існувати. Таку думку в інтерв'ю Radio NV висловив заступник голови управління зовнішніх церковних зв'язків ПЦУ, митрополит Білоцерківський Євстратій (Зоря). За його словами, чимало людей залишається в середовищі московського патріархату у сподіванні, що якимось чином проблему буде вирішено без того, аби вони самі щось робили. Він нагадав, що, згідно з нормами законопроекту, якщо релігійна громада добровільно не розірве зв'язок із московією, вона не зможе діяти в Україні. Православна церква України відкрила усім двері ще напередодні отримання Томосу про автокефалію 2019 року, зауважив він. Докладніше:

https://risu.ua/yevstratij-zorya-kanonichnij-obovyazok-gromad-upc-mp-doluchitsya-dopcu_n143347

На УПЦ МП чекатиме процес маргіналізації, – отець Андрій Пінчук

Після остаточної заборони релігійних організацій, які пов'язані із рф, на парафії УПЦ МП на сході та в центрі чекає процес маргіналізації. Таку думку в етері Громадського радіо висловив настоятель храму УПЦ МП у селі Волоське Дніпропетровської області Андрій Пінчук. «Частина, дуже не велика, священників перейде до ПЦУ. Можливо, на заході України ця частка буде вищою. На сході та в центрі священники та миряни, в кращому випадку, тихо лишатимуть те майно та будівлі, й будуть збиратися по хатах і квартирах. Таким чином почнеться процес маргіналізації. До них не будуть приходити нові віряни», – сказав священнослужитель. На його думку, також можливий варіант, коли представники УПЦ МП чинитимуть опір. «Те, що ми бачили в Києво-Печерській лаврі, ми зможемо побачити ще в сотнях парафій і монастирів. Люди будуть барикадуватися, нікого не пускати. І, на мій погляд, навіть є вірогідність силового протистояння. У нас є історичні приклади. Британія, наприклад», – говорить Андрій Пінчук, один з проукраїнських отців УПЦ МП. Коли люди обирають замість логіки слідування, – з ними складно розмовляти, домовлятися та сподіватися на те, що вони змінять свою точку зору, додав він. Джерело:

https://risu.ua/na-upc-mp-chekatime-proces-marginalizaciyi--otec-andrij-pinchuk_n143346

Патріарх кирил просить усіх світових релігійних лідерів, ООН та ОБСЄ перешкодити забороні УПЦ МП. – «Благовіст»

Патріарх московський кирило закликав Церкви миру та міжнародні організації підтримати УПЦ МП у зв'язку з розглядом українським парламентом законопроекту про її заборону. Докладніше:

https://risu.ua/patriarh-kiril-prosit-usih-svitovih-religijnih-lideriv-oon-ta-obsye-pereshkoditi-zaboroni-upc-mp_n143299

Культура національних меншин. Закордонні українці

Павла Грода переобрали президентом Світового конгресу українців

22 жовтня під час XII Світового конгресу українців, у якому взяли участь майже 300 делегатів та гостей із 30 країн світу, відбулося переобрання президента СКУ Павла Грода та затвердження складу Ради директорів, котрі очолюватимуть Світовий конгрес українців наступні чотири роки. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3777383-pavla-groda-pereobrali-prezidentom-svitovogo-kongresu-ukrainciv.html>

Обрано нову очільницю Світової федерації українських жіночих організацій

За результатами XII Конгресу Світової федерації українських жіночих організацій на посаду голови СФУЖО було обрано Ярославу Хортяні (Угорщина). Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3777389-obrano-novu-ocilnicu-svitovoi-federacii-ukrainskih-zinocih-organizacij.html>

Міжнародне співробітництво

У Берліні проходить «Культурний вікенд HURTOM»

Заходом HURTOM у польському Інституті Пілецького Посольство України в ФРН підтримує проєкт Фундації Олени Зеленської «Адреса дитинства». На твори українських дизайнерів, художників, музикантів, gastronomів та майстрів народних промислів, які залишаються активними попри російську загарбницьку війну, прийшли подивитися, зокрема, німецькі політики. На відкритті виступила перша леді Німеччини, дружина федерального президента ФРН Ельке Бюденбєндєр. «Цей проєкт відразу переконав мене. Діти, які втратили батьків під час війни – це одне з найгіршого, що може статися. Наше завдання – допомогти цим дітям знайти новий дім, подолати біль і знайти дорогу, якщо це можливо, до нормального життя. Ініціатива О. Зеленської є дуже слушною. Діти – наше майбутнє і вони мають право жити в кращому світі. Діти нікому нічого поганого не зробили, вони є невинними жертвами цієї жорстокої війни, яку росія принесла в Україну. Я запевняю вас: ми завжди будемо на вашому боці», – наголосила вона. Бюденбєндєр також нагадала, що вони разом з Зеленською уже патронують проєкт «Better Time Stories», який допомагає зберегти психічне здоров'я дітям, які змушені були поїхати з Батьківщини. Посол України в ФРН О. Макеєв подякував Німеччині, яка надала прихисток понад мільйону українців. Ініціатором і організатором заходу виступила дружина радника посланника Посольства України М. Ємельянова. У межах події було проведено аукціон унікальних лотів, гостей пригощали українськими смаколиками, розважали живою українською музикою. За донати можна було зробити портрет у відомих берлінських фотохудожників українського походження. У «бутіку» О. Дьолеманн чимало гостей придбали одяг, прикраси та декорації українських дизайнерів. Olena Zelenska Foundation у межах проєкту «Адреса дитинства» споруджує перші будинки для великих прийомних родин із прифронтових регіонів. У восьми областях зводять 14 будинків для великих прийомних родин (так званих дитячих будинків сімейного типу), які через війну втратили житло. Проєкт реалізується виключно коштом міжнародних донорів. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3776829-u-berlini-prohodit-kulturnij-vikend-hurtom.html>

Підтримка України у світі

Картини та альбом із репродукціями полотен про Україну показали у Швеції

Виставку живописних творів і фотоальбом із репродукціями картин про Україну у Стокгольмі презентував українській громаді і скандинавським шанувальникам своєї творчості шведський художник Карл-Хокан Щеллокер. «Виставку як і фотоальбом-каталог із моїми роботами я назвав „Погляд художника на Україну”. Цю серію про Україну створив тому, що мене до глибини душі продовжує вражати те, як мужні українці протистоять росіянам-агресорам під час цієї війни. Щиро переживаю за те, що відбувається на українській землі й вірю у перемогу України. Мої полотна – то як би дзеркало окремих подій у передвоєнний час і нині, коли українці хоробро воюють за свою землю», – зауважив Карл-Хокан Щеллокер. За словами митця, у майже півсотні його картинах відображено як трагічні так і радісні, емоційні епізоди під час російсько-української війни. Це і вагони із біженцями, палаючі села й зруйновані російськими ракетами багатоповерхівки, і поля, де горять лани із соняшниками, і могили полеглих українських героїв, і українські прапори у визволених від окупантів містах і селах. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3777316-kartini-ta-albom-iz-reprodukciami-poloten-pro-ukrainu-pokazali-u-svecii.html>

Творці всесвітньо відомої Marvel's Spider-Man 2 додали у гру український район. – Ярослава Прадід

Студія Insomniac Games у співпраці з Marvel Games 20 жовтня випустила другу частину хіта PlayStation Marvel's Spider-Man 2. Однією з перших локацій у грі, доступній для дослідження, є «Маленька Одеса» – український район у Нью-Йорку з синьо-жовтими прапорами, магазинами та іншими закладами, підписаними українською мовою. Вочевидь, розробники додали «Маленьку Одесу» на підтримку України у війні проти росії. Докладніше:

https://zaxid.net/tvortsi_vsesvitno_vidomoyi_marvels_spider_man_2_dodali_u_gru_ukrayinskiy_rayon_n1573014

Сергій Жадан і Христина Соловій представили спільний кліп «Серце». У храмі, де його зняли, тепер вимагають видалити відео. – Анастасія Ампілогова

Письменник і музикант С. Жадан зі своїм колективом «Жадан і Собаки» та співачка Х. Соловій представили спільний кліп на пісню «Серце». За словами дуету, відео присвячене історії кохання двох людей. Відеокліп знімали у Львові, частково – у храмі святого Андрія Первозванного Української греко-католицької церкви. Після релізу відео представники храму звернулися до виконавців з вимогою його видалити, «оскільки він пропагує антихристиянські цінності та порушує суть та сценарій кліпу, про який ми наперед були поінформовані». Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/sergij-zhadan-i-hrystyna-solovij/>

У львівській церкві через скандал із кліпом Жадана та Соловій скасува-

ли всі заходи

У львівській церкві святого Андрія скасували усі заходи, навіть благодійні, через скандал із кліпом С. Жадана та Х. Соловій. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/u-lvivskiy-tserkvi-cherez-skandal-iz-klipom-zhadana-ta-soloviy-skasovali-vsi-zakhodi>

Жадан і Соловій прокоментували скандальний кліп, який зняли у львівському храмі. – Vartal

Співачка Х. Соловій та музикант С. Жадан вперше прокоментували свій кліп на трек «Серце», навколо якого розгорівся скандал. Вони стали гостями шоу 20–23, де зазначили, що «жодного святотатства» у цій роботі не закладено. Докладніше:

https://risu.ua/zhadan-i-solovij-prokomentovali-skandalnij-klip-yakij-znyali-u-lvivskomu-hrami_n143329

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm